

прийняття управлінських рішень під час проведення митного пост-аудиту. Перспективи розвитку даного напрямку націлені підвищити дієвість національної системи ризик-менеджменту з використанням електронного декларування, на результативність партнерських відносин між митними адміністраціями та паритетних відносин з суб'єктами господарювання.

Література

1. Терещенко С.С. Основи ризик-менеджменту в митній справі та зовнішньоекономічній діяльності / С.С. Терещенко. Одеса: Пласке, 2012. – с. 504.
2. Звіт ДФС про стан виконання міжнародних договорів в митній сфері у II півріччі 2014 року Додаток 1 до листа 28.11.2014 № 12393/7/99-99-12-02-01-17.
3. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI (із змінами і доповненнями) / Верховна Рада України. – Офіц. видання // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 44-45, № 46-47, № 48, ст.552.
4. Податковий кодексу України від 02.12.2010 № 2755-VI (із змінами і доповненнями) / Верховна Рада України. – Офіц. видання // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112.

Михайло ІБРАГІМОВ
ТРИЦ «Подільняни», м. Тернопіль

РОЛЬ МАЙНОВИХ ПОДАТКІВ У ФОРМУВАННІ БЮДЖЕТУ ГРОМАДИ

Майнове оподаткування в реальному часі об'єктивно визначають найголовнішим джерелом поповнення фінансових ресурсів громади не залежних ні від держави, ні від умов діяльності платників податків.

Майновий податок має ряд фіскальних переваг в порівнянні з іншими податковими платежами (податком на дохід, прибуток, господарські операції), він є важливою складовою частиною податкової системи, відіграє важливу роль в стимулюванні соціально-економічного розвитку і формуванні ресурсного потенціалу громади. Теоретичні моделі і емпіричний досвід багатьох країн показують, що в умовах посткризової економічної нестабільності, податки на майно стають оптимальним інструментом мобілізації прибутків територіальних бюджетів. Питання, пов'язані з податковою проблематикою, займають чільне місце на різних рівнях – починаючи від підприємств і учбових аудиторій, до політичних партій і урядових організацій. Ця тематика стала надзвичайно актуальною, про що свідчать ті питання, які виносяться всіма кандидатами на виборах. Тим часом "віз і нині там", і неблагополуччя територіальних громад залишається цілком очевидним. Риторичне запитання-чому?

Річ у тому, що розширення повноважень органів місцевого самоврядування, яке відбулось після революції гідності та здобуття світового визнання України європейською державою, вимагає їх якісного, відповідного світовому досвіду, фінансового забезпечення у вигляді стабільних і стійких доходів бюджетної системи громади. Значний потенціал, що забезпечує рішення цих завдань міститься в майнових податках, які є чи неосновним джерелом доходів місцевих бюджетів. Однак, до недавня, в системі власних фінансових ресурсів майнові податки займали незначну питому вагу і лише у 2014 році відбулося їх «оживлення». За даними ДФС, в бюджет поступило 520 млн грн. таких податків. Сума невелика і вказує, що його платили не більше як 1% громадян. Впевнені, що у зв'язку із зниженням податкової пільги, уже в 2016 році число платників податку на нерухомість виросте, як і сума податкових надходжень, в десятки разів.

Ми переконані, що серед основних перешкод, що стоять на шляху розвитку майнового оподаткування є: недосконалість податкового законодавства взагалі, і на рівні територіальних громад зокрема; відсутність методики визначення сукупності майна та майнових прав, що підлягають оподаткуванню; відсутні підходи до класифікації майнових податків, які значно різняться; нестабільність економічної та політичної систем. Більше того, в Україні відсутні концептуальні дослідження щодо оподаткування майна, які б враховували

аспекти трансформації національної податкової системи у світлі нестабільних умов функціонування світової економіки в реальному часі.

На жаль, на практиці, ефективність виконання функцій та повноважень органів місцевого самоврядування центральні органи влади дуже часто хочуть узалежнити від обсягу фінансових ресурсів, що надаються державою. Причому, ця залежність особливо проявляється тепер і набрала такої сили, що територіальним громадам нічого не залишається як випрошувати у влади кошти, які вона сама заробила, щоб розвивати своє місто, село, містечко, створювати сучасну інфраструктуру, виконати обіцянки перед своїми виборцями-громадою. У цій ситуації, встановлення порядку при якому громада сама накопичує і використовує майнові податки і інші надходження стало найважливішим і найбільш дієвим важелем і критерієм роботи і оцінки діяльності громади в реальному часі.

Пошук нових впливових механізмів, котрі дозволяють ефективно вирішити проблему стабілізації і зміцнення фінансових ресурсів місцевих бюджетів за рахунок майнових податків, є тим питанням, що потребує вирішення задля досягнення достатку громадян України.

Анна ІВАНОВА

Тернопільський національний економічний університет

РІВЕНЬ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ БЮДЖЕТНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ: УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

Тенденції децентралізації місцевого управління, які набули свого поширення у Європі вплинули і на формування вітчизняної моделі взаємовідносин центру та регіонів. Підписана Україною у 1996 році та ратифікована Верховною радою України у 1997 році Європейська хартія місцевого самоврядування стала першим кроком до децентралізації бюджетних повноважень. Однак, до сьогодні, місцеві органи влади не отримали достатньо фінансових повноважень для самостійного здійснення покладених на них функцій, що і передбачає децентралізація бюджетних повноважень.

Розглянемо детальніше, яку роль відіграють місцеві бюджети у формуванні Зведеного бюджету України, щоб оцінити реальний рівень децентралізації бюджетних повноважень (табл. 1).

Таблиця 1

Роль місцевих бюджетів у формуванні Зведеного бюджету України за 2011-2015 рр.

Рік	2011	2012	2013	2014	2015
Показники					
Доходи Зведеного бюджету, млн. грн.	398553,6	445253,3	442788,7	456067,3	651966,3
Доходи місцевих бюджетів, млн. грн.	86655,3	100813,8	105171,1	101101,1	120461,7
Частка доходів місцевих бюджетів у Зведеному бюджеті, %	21,74	22,63	23,75	22,17	18,48
Видатки Зведеного бюджету, млн. грн.	416853,6	492454,7	505843,8	523125,7	679793,5
Видатки місцевих бюджетів, млн. грн.	180987,8	222575,3	219845,3	225626,8	280069,2
Частка видатків місцевих бюджетів у зведеному бюджеті, %	43,42	45,20	43,46	43,13	41,20

Примітка: доходи вказані без урахування міжбюджетних трансфертів

Джерело: складено автором за даними [1]

Як видно із табл. 1 з місцевих бюджетів здійснюється понад 40% усіх видатків, разом з тим, доходи місцевих бюджетів у Зведеному бюджеті України складають біля 20%. Це, з одного боку, свідчить про важливу роль місцевих бюджетів у забезпеченні реалізації державою її функцій, а з іншого, про низький рівень забезпеченості місцевих бюджетів власними фінансовими ресурсами. Так, до прикладу, частка покриття місцевих видатків доходами місцевих бюджетів у 2011 році становила 48%, а у 2015 році цей показник становить 43%, що свідчить про низьку спроможність органів місцевого самоврядування виконувати покладені на них функції.